

Wij streven ernaar om producten tijdens hun functionele duur volledig te benutten en de maximale waarde te behouden. We beoordelen onze IT-producten routinematig om ervoor te zorgen dat producten worden hergebruikt, gerepareerd, opgeknapt en uiteindelijk gerecycled via verifieerbare partners en toeleveringsketens.

Impactcategorieën:

Productcategorieën:

Circulariteit implementeren in IT-beleid en resultaten bewaken

Regering van het Verenigd Koninkrijk | Verenigd Koninkrijk | 2020

Inleiding

In 2008 was de regering van het Verenigd Koninkrijk (VK) al begonnen met het werken aan een duurzame ICT-strategie. In 2011 publiceerden ze de overheidsbrede IT-strategie, die twee substrategieën bevatte: de cloudstrategie en de [Greening Government ICT Strategy](#). Het Department for Environment, Food & Rural Affairs (DEFRA) was het departement dat de ontwikkeling van de strategie leidde en verantwoordelijk was voor de implementatie ervan.

Een decennium later, in 2018, vernieuwde de Britse regering de groene IT-strategie door de [Sustainable Technology Strategy 2020](#) te lanceren. Deze moest de praktijken aanpassen aan de grote veranderingen in de benadering van technologie en digitale diensten door de overheid. Deze veranderingen omvatten de uitbesteding aan leveranciers van clouddiensten en hernieuwde verbintenissen van de overheid om te vergroenen. Afval tot een minimum beperken en de concepten van de circulaire economie omarmen werd een belangrijk principe van de IT-strategie, met rapportageverplichtingen over de productie en minimalisatie van elektronisch afval, waarbij naar nul storten wordt gestreefd.

Eind 2020 vernieuwde de regering de strategie opnieuw, nu met de titel [Greening government: ICT and digital services strategy 2020-2025](#), met duidelijke duurzaamheidsdoelstellingen die in overleg met de technologie-industrie worden vastgesteld en jaarlijkse monitoring.

Dit voorbeeld richt zich op het onderdeel circulaire economie van de strategie en de acties die zijn ondernomen om waardebehoud en passend beheer aan het einde van de levensduur aan te moedigen door prioriteit te geven aan hergebruik, opknappen of herfabriceren vóór recycling om dat de overheid en haar leveranciers naar nul storten gaan.

Wat is er geïmplementeerd?

De [ICT and digital services strategy 2020-2025](#) stelt de volgende **circulariteitsregels** voor 2020 om toe te passen op alle nieuwe aankopen vanaf de lancering van de strategie, en voor 2025 om ambitie en veranderingen in de toeleveringsketen te stimuleren:

Bedrijfsregel 2: Circulaire economie – hulpbronnen- en afvalstrategie

2020: De landgoederen van HMG [Her Majesty's Government] storten 0% met een jaarlijkse toename in hergebruik en gerecyclede materialen. Alle leveranciers hebben circulaire ICT-beleidslijnen en -strategieën en producten worden routinematig ontworpen op duurzaamheid, onderhoudsgemak en recycling. Problematische materialen en stoffen zijn of worden geleidelijk uit het gebruik genomen.

2025: Leveranciers van HMG hebben doelstellingen vastgesteld voor nul-afval naar stortplaatsen of nul-afval. Leveranciers halen doelstellingen om meer gerecyclede materiaal in hun producten te verwerken en het gebruik van plastic voor eenmalig gebruik uit te bannen. Er worden jaarlijks meer ICT-kits gekocht/geleased die geherfabriceerd/opgeknapt zijn.

De **specifieke doelen** in de strategie die gekoppeld zijn aan deze circulariteitsregels zijn de volgende:

- Vanaf 2020 de hoeveelheid ICT-afval die wordt gestort verminderen tot 0%.*
- Vanaf 2020 ons afvalbeheer blijven verbeteren door de totale hoeveelheid geproduceerd afval te verminderen en het aandeel dat wordt hergebruikt en gerecycled te vergroten.*
- Een jaarlijkse toename in de aankoop van geherfabriceerde ICT-apparaten in £/volume.*
- Een jaarlijkse toename van de hoeveelheid hergebruikte ICT en gerecyclede materialen.*
- 100% traceerbaarheid van ICT aan het einde van de levensduur (in kaart brengen).*

Aangezien het beleid van toepassing is op vrijwel alle centrale overheidsinstanties in het Verenigd Koninkrijk, erkent de strategie het belang van de juiste ondersteuning om verbintenissen om te zetten in de praktijk. Aan de ene kant geeft het beleid duidelijk de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende overheidsinstanties en de bestuursstructuur aan. Vooral belangrijk is het **Sustainable Technology Advice and Reporting (STAR)-team**, een gemeenschap en bron die de overheidsoverschrijdende ICT-rapportage over duurzaamheid coördineert en advies en beste praktijken deelt. Elk departement is verplicht om een vertegenwoordiger aan te wijzen in het STAR-team, die bevoegd en bekwaam is om beleidsmaatregelen en verbintenissen binnen hun departement en geassocieerde agentschappen door te voeren. *Projecten en programma's* worden aangemoedigd om rechtstreeks of via hun departementsvertegenwoordiger contact op te nemen met het STAR-team om te helpen bij de implementatie van duurzaamheid in de resultaten van hun agentschappen.

Zakelijke mogelijkheden

Het STAR-team is zowel een gemeenschap, een bron als een mechanisme om duurzaamheidsprincipes te implementeren binnen de DDaT-functie [Digital Data and Technology] en daarbuiten. Het TDLN [Technology and Digital Leaders Network] draagt leden voor die over de nodige bevoegdheden en vaardigheden beschikken. [...]

Het STAR-centrum van vakbekwaamheid

[...] Projecten en programma's worden aangemoedigd om rechtstreeks of via hun departementsvertegenwoordiger contact op te nemen met STAR om te helpen bij de implementatie van duurzaamheid in de resultaten van hun agentschappen. [...]

De strategie vereist ook dat de overheid duurzaamheid opneemt in haar [Technology Code of Practice](#). De code is een leidraad waar alle departementen zich aan moeten houden bij het voorbereiden van hun digitale en technologische activiteiten voor goedkeuring door de [Cabinet Office Controls](#), als onderdeel van de [uitgavencontroleprocessen](#) binnen de overheid.

Principe

[...] Het principe is: HMG zal ICT en digitale diensten duurzaam ontwerpen, ontwikkelen en gebruiken.

Om ervoor te zorgen dat dit ook daadwerkelijk gebeurt, is de [Technology Code of Practice](#) bijgewerkt en is er een nieuw punt aan toegevoegd dat specifiek betrekking heeft op duurzaamheid. Naleving van deze strategie is vereist via het [uitgavencontroleproces](#).

Om de voortgang bij het behalen van deze doelen te volgen, zijn er **rapportagevereisten** opgenomen in de strategie. Ze bouwen voort op eerdere rapportageverplichtingen die zijn vastgelegd in eerder beleid, maar ze zijn versterkt om de verantwoordingsplicht te verbeteren, doordat ze deel zijn gaan uitmaken van het verplichte Annual Reports and Accounting (ARA) proces en het Greening Government Commitments (GGC) rapportageproces.

Doel en toepasbaarheid

[...] Nu digitale en ICT-diensten steeds kritischer worden bekeken, moet HMG het bewijs leveren dat we de juiste dingen doen. Om de verantwoordingsplicht te vergroten, is duurzame ICT-rapportage nu ingebed in het verplichte HMG Annual Reports and Accounting (ARA) proces en de 2020-2025 GGC reporting processes vanaf 2020.

Hoe is het tot stand gekomen?

- Voortbouwend op initiatieven die in gang zijn gezet door eerder ICT-beleid, heeft DEFRA **uitgebreid overleg** gevoerd met verschillende overheidsinstanties, experts, niet-gouvernementele organisaties en vooral vertegenwoordigers van de industrie van de Britse branchevereniging voor technologie ([Tech UK](#)) om het eens te worden over ambitieuze maar realistische ICT-duurzaamheidsdoelen die in de 2020-strategie moeten worden vastgelegd.
- Om de samenwerking en het partnerschap tussen actoren te vergroten en zo de uitvoering en resultaten te verbeteren, werden drie belangrijke onderdelen in de strategie opgenomen:
- Ten eerste de lancering van het STAR-team met **verplichte deelname** van vertegenwoordigers van alle departementen. Dit heeft geholpen om alle agentschappen te informeren over de initiatieven van de overheid en informatie te delen voor een snellere implementatie. Aanvankelijk waren veel STAR-deelnemers niet op de hoogte van de overheidsinitiatieven voor duurzamere ICT. Na hun toetreding tot de gemeenschap zijn ze mondig agentschapsleden geworden die de verbintenissen van de overheid overbrengen in hun eigen organisaties en hebben ze, voor het grootste deel, een zeer positieve houding ten opzichte van duurzaam ICT-beheer en -inkoop. De meeste departementen hebben hun eigen duurzame ICT-gemeenschappen opgezet met vertegenwoordigers van de verschillende agentschappen onder hun jurisdictie om informatie door te geven en de implementatie en naleving van het overheidsoverschrijdende beleid te ondersteunen.
- Het tweede belangrijke onderdeel is de verbintenis om **duurzaamheid op te nemen** in de [Technology Code of Practice](#). In 2021 is DEFRA erin geslaagd om de code bij te

werken door punt "[12 – Maak je technologie duurzaam](#)" toe te voegen. Dit zal agentschappen helpen om duurzaamheidsoverwegingen te introduceren in hun ICT-activiteiten. Dit zal naar verwachting helpen toezicht te houden op de daadwerkelijke implementatie in alle digitale en technologische projecten en aanbestedingen, aangezien departementen naleving van de code moeten aantonen bij het aanvragen van goedkeuring voor uitgaven, als onderdeel van het verplichte uitgavencontroleproces. Naleving is dus ingebed op het hoogste niveau.

- Het derde belangrijke onderdeel voor succes is dat de **rapportageprocessen werden versterkt** om de verantwoordingsplicht en de resultaten te vergroten, door ICT-indicatoren voor duurzaamheid deel te laten uitmaken van de verplichte rapportageprocessen van de overheid. De jaarverslagen zijn [hier](#) openbaar beschikbaar. Sinds ze deel uitmaken van de verplichte rapportage, verstrekken bijna alle departementen informatie over hoe de interne ICT-activa aan het einde van hun levensduur worden beheerd. Er is echter nog ruimte voor verbetering, vooral bij de uitbestede diensten. DEFRA is momenteel in gesprek met de sector om te bekijken hoe we dienstspecifieke informatie kunnen verkrijgen in plaats van gemiddelde bedrijfscijfers.
- Om de betrokkenheid op het hoogste niveau te garanderen, werd het beleid ten slotte ondertekend door de Chief Technology and Digital Council, die deel uitmaakt van het Cabinet Office in het Verenigd Koninkrijk.
- Om de regering te helpen de doelen van de strategie te bereiken, heeft DEFRA toegezegd het goede voorbeeld te geven en **mogelijke clausules** te bezorgen die andere agentschappen kunnen helpen bij het implementeren van de ICT-duurzaamheidsverplichtingen. Met betrekking tot circulariteit en het beheer aan het einde van de levensduur zijn de volgende clausules door DEFRA gebruikt bij daadwerkelijke aanbestedingen - ongeacht of de IT-apparatuur van het agentschap [Authority Assets] of van de dienstverlener [Assets] is - en gedeeld binnen de STAR-gemeenschap:

1. Criteria voor recycling en verwijdering van ingezette activa

De leverancier moet de afvalhiërarchie volgen en voldoen aan de richtlijnen en verordeningen bij de behandeling en rapportage over hergebruik en recycling van activa en activa van de autoriteit die niet langer nodig zijn voor het leveren van diensten. Hij moet ook voldoen aan de eisen om te waarborgen dat de data en de identiteit van de autoriteit veilig uit deze activa en activa van de autoriteit worden verwijderd, en om het storten en verbranden door de verwijdering van deze activa en activa van de autoriteit tot een minimum te beperken.

De leverancier moet alle redelijke inspanningen verrichten om door middel van reparaties en vervanging van defecte onderdelen de levensduur van activa te verlengen.

De leverancier moet de autoriteit een kwartaalrapport over recycling en verwijdering verstrekken [volgens een bijlage in de aanbestedingsdocumenten] met gegevens over vermeden afval:

- *het aantal uitgevoerde reparaties aan activa voor elk ingezet type activa of type overheidsactiva (indien van toepassing); en*
- *het aantal vervangen kapotte onderdelen per type onderdeel voor elk type activa;*
- *het aantal activa en activa van de autoriteit per type dat overtollig wordt voor de behoeften van de dienst of dat onherstelbaar kapot is;*
- *het aantal activa en activa van de autoriteit die elders binnen de diensten worden hergebruikt, commercieel worden hergebruikt of (indien vooraf schriftelijk overeengekomen met de autoriteit) tegen een gereduceerde prijs worden verkocht/verhuurd aan scholen/liefdadigheidsinstellingen/gemeenschappen, met inbegrip van eventuele middelen die voor de autoriteit worden gegenereerd;*
- *het netto aantal en gewicht van activa en activa van de autoriteit die voor recycling zijn verzonden;*

-
- *het gewicht van hergebruikte onderdelen;*
  - *het gewicht van hergebruikte materialen en welk deel gevaarlijke stoffen zijn die onder RoHS-richtlijn vallen;*
  - *het gewicht van materialen die voor verbranding zijn verzonden in warmteopwekkingsinstallaties/centrales die geen warmte opwekken; en*
  - *het gewicht van materialen die worden gestort.*
- In 2022 lanceerde DEFRA de [Government Digital Sustainability Alliance](#) (GDSA). Een samenwerkingsverband van bestaande en toekomstige leveranciers aan de Britse overheid (zowel klein als groot) die werken aan de inzet van technologische oplossingen om te voldoen aan de duurzaamheidsverbintenissen van DEFRA en de Britse overheid. Het partnerschap bouwt voort op een eerder partnerschap dat DEFRA heeft opgezet met zijn belangrijkste bestaande en potentiële leveranciers (DEFRA's [e-Sustainability Alliance](#)).
-

Wie was erbij betrokken?

Cruciaal voor het succes van deze aanpak is de betrokkenheid van mensen op alle niveaus.

- Verschillende mensen binnen het [Department for Environment, Food & Rural Affairs](#) (DEFRA) werden specifiek bij de zaak betrokken. Hiertoe behoort het hoofd Duurzame Technologie die het project leidde, ondersteund door de Chief Technology Officer (CTO) en de Chief Digital and Information Officer (CDIO) om het project af te ronden.
  - De CTO Council en de Digital Council binnen het Cabinet Office, die alle rapporten en strategieën van het STAR-team goedkeuren.
  - ICT-leads van alle [24 departementen](#), alle niet-departementale overheidsinstanties (NDPB's) en verzelfstandigde onderdelen (ALB's) daaronder, evenals het centrale inkooporgaan - Crown Commercial Services - en de Government Property Unit, voeren de strategie uit en maken deel uit van STAR.
  - Ongeveer 80 fulltime ICT-vertegenwoordigers van andere organisaties uit de publieke sector, waaronder de regeringen van Schotland, Wales en Noord-Ierland, gezondheidsorganisaties, provincieraden, wisselen uit via de STAR-gemeenschap en implementeren hun eigen acties voor duurzame ICT.
  - Vertegenwoordigers van de industrie, waaronder ongeveer 100 fabrikanten en verkopers, binnen [Tech UK](#), de Britse branchevereniging voor technologie; en ook degenen die deel uitmaken van de [Government Digital Sustainability Alliance](#) (GDSA).
  - Vertegenwoordigers uit de academische wereld (Cranfield University, University of East London, Crown Hosting), beroepsorganisaties (Institute of Environmental Management and Assessment en de British Computer Society) en een niet-gouvernementele organisatie (The Carbon Trust) maken ook deel uit van de STAR-gemeenschap.
-

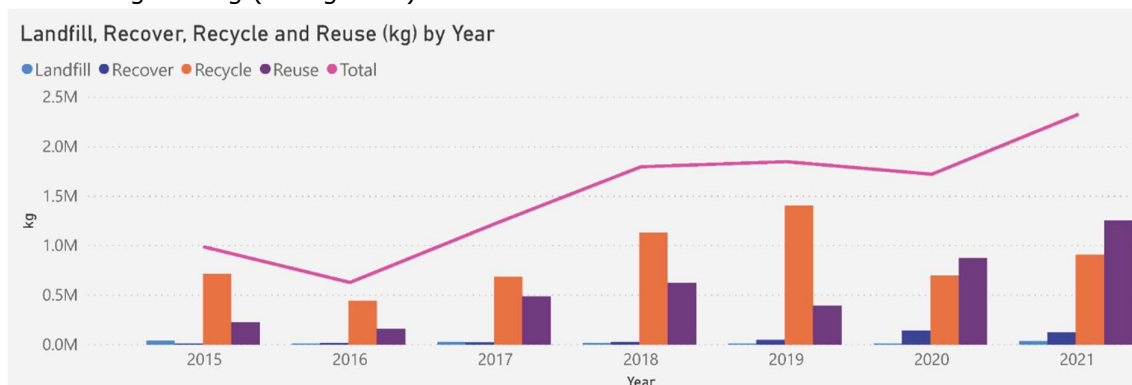
Wat waren de resultaten en geleerde lessen?

Resultaten

- Gebaseerd op cijfers uit het [jaarverslag 2021-22](#):
    - De meeste departementen hebben proactieve duurzame ICT-programma's opgezet en de voortgang van het beleid in de monitoring voor 2021-22 opgegeven. Alle departementen verstrekten informatie over afvalbeheer en meldden allemaal dat er geen afval werd gestort, behalve twee die kleine hoeveelheden niet-giftig afval naar stortplaatsen lieten gaan. Ter vergelijking hebben in 2018 slechts zes departementen circulariteitsgerelateerde informatie gerapporteerd.
-

- De hoeveelheid elektronisch afval bleef stijgen van 1,8 miljoen kg in 2018-19 naar 2,3 miljoen kg in 2020-21, maar de verwerking aan het einde van de levensduur steeg met 35% ten opzichte van het voorgaande jaar en rukt op in de afvalhiërarchie. Slechts 1,6% ging in 2021 naar de stortplaats, er was een toename van 43% in hergebruik, een toename van 30% in gerecyclede items en een afname van 14% in terugwinning (zie figuur 1).

Figuur 1. Resultaten en vooruitgang op het gebied van elektronisch afval

- Bovendien heeft het verbeterde beheer van activa aan het einde van hun levensduur meer dan £1,9 miljoen (2,2 miljoen euro) aan inkomsten gegenereerd. Door het IT-beheersmodel te veranderen, is de overheid overgestapt van twee keer betalen (voor de aankoop en voor de verwijdering) naar een servicemodel dat waarde behoudt en terugbetaalt aan de overheid wanneer IT-middelen worden teruggenomen en verkocht voor opknapwerk of herfabricage, afhankelijk van de IT-omstandigheden.
- Een andere kanttekening is dat, hoewel de strategie alleen van toepassing is op de Britse regeringsdepartementen (behalve als er sprake is van decentrale verantwoordelijkheden binnen Schotland, Wales en Noord-Ierland), de Schotse en Welshe regeringen deel uitmaken van de STAR-gemeenschap en de informatie en middelen gebruiken om hun beleid te ontwikkelen en op elkaar af te stemmen en zo een grotere impact op de markt te hebben.

Lessen

Met betrekking tot beleidsontwikkeling en -implementatie

- Dialoog en samenwerking met alle belangrijke stakeholders, met name vertegenwoordigers van de industrie, zijn essentieel om partnerschappen op te bouwen, overeenstemming te bereiken over ambitieuze maar realistische doelstellingen en vooruitgang te boeken om duurzame transformatie in de ICT-sector te bewerkstelligen.
- Verplichte deelname van alle departementen aan de STAR-gemeenschap heeft bijgedragen aan de bewustwording en heeft ICT-hoofden in staat gesteld om interne duurzame ICT-programma's en -implementatie te ontwikkelen. Het delen van praktijken en deskundige bronnen binnen de STAR-gemeenschap zorgt voor tijdsbesparing bij de implementatie.
- Door ICT-duurzaamheidsindicatoren onderdeel te maken van de verplichte rapportageprocessen van de overheid, zijn de monitoring en de resultaten verbeterd. Voorheen was de rapportage alleen gebaseerd op best effort, waardoor maar weinig

---

departementen hun cijfers gaven. Sinds dit verplicht is, monitoren en rapporteren bijna alle ministeries de resultaten.

- Handhaving van bestaande controlemechanismen is essentieel voor naleving van duurzaamheidseisen. Hoewel de vereisten van circulariteit en duurzaamheid zijn opgenomen in de [Technology Code of Practice](#), die door alle departementen moet worden nageleefd als onderdeel van de uitgavencontroleprocessen door de [Cabinet Office Controls](#) (die alle uitgaven voor digitale en technologische activiteiten goedkeuren), zijn er enkele kansen gemist omdat niet alle agentschappen zich eraan hielden. Het controleproces moet worden afgedwongen om naleving te garanderen en de collectieve impact van de overheid op de markt te vergroten, vooral gezien de decentralisatie van IT-aankopen binnen de overheid.
- Voor departementen en agentschappen die duurzame ICT willen implementeren, is de impact het grootst als de strategie vanuit het centrum van de organisatie komt, afgestemd op financiering en middelen, in plaats van vanuit een, zij het gespecialiseerde en deskundige, nevenorganisatie.

Met betrekking tot monitoring en resultaten

- Zoals eerder vermeld zijn de monitoring en de resultaten, door ICT-duurzaamheidsindicatoren onderdeel te maken van de verplichte rapportageprocessen van de overheid, verbeterd.
- Het beheer aan het einde van de levensduur varieert binnen de overheid en hoewel het in de loop der jaren is verbeterd, zijn er mogelijkheden om "het beheer van de ICT-levenscyclus slimmer, gecoördineerd, ethisch en misschien lucratiever te benaderen".¹
- Bovendien is het belangrijk om de nulstortresultaten kritisch te bekijken. Wellicht worden kleine hoeveelheden niet-giftig afval gestort toch gestort. Daarom moeten organisaties de kwaliteit en waarheidsgetrouwheid van gerapporteerde informatie in twijfel trekken en met leveranciers samenwerken om deze te verbeteren.
- Ondanks de betere rapportage ontbreekt er nog steeds informatie in de jaarverslagen. Enerzijds bespreekt ze het interne hergebruik niet, omdat de gegevens zich richten op het beheer aan het einde van de levensduur buiten de organisatie. Anderzijds heeft de informatie betrekking op producten die rechtstreeks door de organisatie zijn aangeschaft of ter plaatse worden gebruikt via dienstencontracten. Externe diensten zoals cloudoplossingen worden echter nog niet gerapporteerd.

Neem voor meer informatie contact op met...

- Secretariaat van het CFIT: cfit@rws.nl
-

Disclaimer: Deze casus is beschreven om te dienen als inspiratie. Als dit voorbeeld na rijp beraad toegevoegde waarde biedt voor uw inkooppraktijken, pas het dan aan zodat het bij uw organisatie past en zorg ervoor dat het in overeenstemming is met de geldende regels en voorschriften voor inkoop.

---

¹ DEFRA (2022). Greening Government ICT. Jaarverslag 2021-2022.